

GEWONE ZITTING 2021-2022

31 JANUARI 2022

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

**betreffende het behoud van het « Georginbos »
in het kader van het ontwerp van richtplan van
aanleg « Mediapark »**

VERSLAG

uitgebracht namens de commissie
voor de Territoriale Ontwikkeling

door mevrouw Isabelle PAUTHIER (F)

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

Vaste leden : mevr. Véronique Jamoulle, mevr. Isabelle Emmery, mevr. Fadila Laanan, mevr. Isabelle Pauthier, de heren Tristan Roberti, Geoffroy Coomans de Brachène, Gaëtan Van Goidsenhoven, Jonathan de Patoul, mevr. Marie Nagy, mevr. Françoise De Smedt, mevr. Céline Fremault, mevr. Soetkin Hoessen, de heer Mathias Vanden Borre, mevr. Hilde Sabbe.

Plaatsvervangers : mevr. Aurélie Czekalski, de heer Jean-Pierre Kerckhofs.

Zie :

Stuk van het Parlement :

A-358/1 – 2020/2021 : Voorstel van resolutie

SESSION ORDINAIRE 2021-2022

31 JANVIER 2022

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

PROPOSITION DE RÉOLUTION

**relative à la préservation du « bois Georgin »
dans le cadre du projet de plan d'aménagement
directeur « Mediapark »**

RAPPORT

fait au nom de la commission
du Développement territorial

par Mme Isabelle PAUTHIER (F)

Ont participé aux travaux de la commission :

Membres effectifs : Mmes Véronique Jamoulle, Isabelle Emmery, Fadila Laanan, Isabelle Pauthier, MM. Tristan Roberti, Geoffroy Coomans de Brachène, Gaëtan Van Goidsenhoven, Jonathan de Patoul, Mmes Marie Nagy, Françoise De Smedt, Céline Fremault, Soetkin Hoessen, M. Mathias Vanden Borre, Mme Hilde Sabbe.

Membres suppléants : Mme Aurélie Czekalski, M. Jean-Pierre Kerckhofs.

Voir :

Document du Parlement :

A-358/1 – 2020/2021 : Proposition de résolution

I. Uiteenzettingen van de heer Gaëtan Van Goidsenhoven en de heer Geoffroy Coomans de Brachene, mede-indieners van het voorstel

De heer Gaetan van Goidsenhoven verwijst naar het Mediapark-dossier, dat iedereen kent, en naar de bespreking over de noodzakelijke bescherming van het GeorGINbos. De geschiedenis van het dossier en wat er op het spel staat, zijn grotendeels overgenomen in de tekst van het voorstel van resolutie.

De spreker wijst op het bijzondere karakter van het beboste gebied achter de huidige sites van de VRT en de RTBF. Het bos heeft zich vrij ontwikkeld sinds het in 1962 in het audiovisuele complex werd geïntegreerd. Daardoor hebben de flora en fauna er zich onafhankelijk zonder ingrijpen van de mens kunnen ontwikkelen.

Het bos bestaat uit ongeveer 15.000 bomen van verschillende soorten, waaronder de robinia, es, esdoorn, taxus, kersenboom, beuk, berk en linde. Dankzij deze bijzondere configuratie hebben vele dier- en plantensoorten zich op de site kunnen vestigen, waarvan vele meestal niet in een traditioneel stadspark zouden worden aangetroffen.

Dat onderscheidt het GeorGINbos fundamenteel van de meeste andere parken in Brussel. De natuur zorgt hier voor zichzelf volgens haar eigen regels, waardoor er een fundamentele dynamiek ontstaat in het kader van het behoud van de biodiversiteit in een stedelijke omgeving.

Verscheidende botanische onderzoeken van de site zijn uitvoerig gedocumenteerd in de ingediende tekst en leveren ruimschoots bewijs voor de aanwezigheid van zeldzame plantensoorten op de site.

De weldaden van beboste gebieden in een stedelijke omgeving kunnen worden onderstreept: bijvoorbeeld het natuurlijke en ecosystemische beheer van het water, de grote zuurstofproductie, de rol van koelte-eiland bij hittegolven en de bijdrage tot het behoud en de ontwikkeling van de biodiversiteit.

Afgezien van die inleidende informatie dient rekening te worden gehouden met de bijzondere context van deze wijk in Schaarbeek, waar er zeer weinig groen- en natuurgebieden zijn.

In die context vindt de MR-fractie het noodzakelijk om het bosgebied van ongeveer 8 ha in zijn geheel te behouden, maar ze verzet zich niet tegen een doordachte verdichting op het resterende deel van de Mediapark-site. Tussen de redactie en bekendmaking van het voorstel van resolutie heeft de regering in juni 2021 aangekondigd dat ze haar ontwerp van RPA zou aanpassen om het GeorGINbos gedeeltelijk te beschermen tegen de bouwwoede.

Het voorstel van resolutie blijft niettemin relevant om drie belangrijke redenen:

I. Exposés de MM. Gaëtan Van Goidsenhoven, et Geoffroy Coomans de Brachene, coauteurs de la proposition

M. Gaetan van Goidsenhoven renvoie au dossier Mediapark bien connu de tous ainsi qu'à la discussion sur la nécessaire protection du Bois GeorGIN. L'historique et les enjeux de ce dossier sont largement repris dans le texte de la proposition de résolution.

Il rappelle le caractère singulier de l'espace boisé situé à l'arrière des sites actuels de la RTBF et de la VRT. Ce bois ayant évolué librement depuis son intégration en 1962 dans le complexe audiovisuel, la flore et la faune ont pu s'y développer de manière autonome, sans intrusion de l'homme.

Il est composé d'environ 15.000 arbres de multiples espèces parmi lesquelles : le robinier, le frêne, l'érable, l'if, le merisier, le hêtre, le bouleau ou le tilleul. Cette configuration particulière a permis à de nombreuses espèces animales et végétales de s'implanter sur le site dont plusieurs que l'on ne pourra généralement pas retrouver dans un parc urbain traditionnel.

C'est ce qui distingue fondamentalement le Bois GeorGIN de la plupart des autres parcs bruxellois. La nature s'autogère dans ce lieu selon ses propres règles en créant une dynamique fondamentale dans le cadre de la préservation de la biodiversité en milieu urbain.

Différents relevés botaniques du site sont largement documentés dans le texte présenté et attestent en suffisance de la présence d'espèces végétales rares sur le site.

On peut souligner les bienfaits des espaces boisés en milieu urbain : par exemple la gestion naturelle et écosystémique de l'eau, la production importante d'oxygène, le rôle joué en temps qu'ilot de fraîcheur et le rôle dans le maintien et le développement de la biodiversité.

Outre ces informations préliminaires, il y a lieu de tenir compte du contexte particulier de ce quartier de Schaarbeek très peu pourvu d'espaces verts et naturels.

Dans ce contexte, le groupe MR estime nécessaire de préserver cet espace boisé d'environ 8 ha dans son intégralité sans s'opposer pour autant à une densification raisonnée sur le reste du site Mediapark. Entre la rédaction du texte et sa publication, le gouvernement a annoncé en juin 2021 qu'il allait procéder à un réajustement de son projet de PAD qui préserverait partiellement le Bois GeorGIN de la bétonisation.

La proposition de résolution demeure néanmoins pertinente pour trois raisons principales :

- Perspective.brussels werd belast met de planologische vertaling van de nieuwe beleidskeuzes van de regering. Sindsdien is er echter niets concreets voorgesteld. Men wacht nog steeds op de indiening van het gewijzigde RPA.
- Enkel voor de zone I, J, K wordt een eventuele bestemmingswijziging aangekondigd. Dat zou niet volstaan om het belangrijkste deel van het kleine beboste gebied in zijn geheel te beschermen. Het voorstel van resolutie vraagt ook om zone H in het uiterste zuidoosten van de site te behouden.
- De regering is onlangs begonnen met de herziening van het GBP. Het voorstel van resolutie vraagt om het Georinbos op te nemen in het groengebied in de grafische voorschriften van het GBP. Die vraag is relevanter dan ooit. Op die manier kan het bijzondere letterlijke voorschrift nr. *bis* van het GBP, dat het groenbied bestemt voor het behoud en de regeneratie van het leefmilieu Natura, worden toegepast op dit kleine natuurlijke stadsbos.

Om die redenen vindt de MR-fractie het nuttig om het voorstel van resolutie ter bespreking en stemming in het Parlement in te dienen.

De tekst voorziet in het toekomstig beheer van het bos door Leefmilieu Brussel, aangezien de minister-president heeft gepreciseerd dat "de piste die voor het Georinbos wordt onderzocht, erin bestaat dat Leefmilieu Brussel instaat voor de aanleg van het park". Deze laatste vraag zou dan ook geen probleem opleveren voor de meerderheid.

Sinds het begin van de zittingsperiode zijn er veel stemmen opgegaan om her en der stedelijke microbossen of "pocket parcs" aan te leggen. De MR-fractie steunt het idee om nieuwe kleine bosgebieden in de stad aan te leggen, maar vindt dat men moet beginnen met het behoud van de weinige overgebleven kleine bosgebieden.

Gelet op de huidige context zou het kappen van een groot deel van het bos schadelijk zijn: zo geeft men een verkeerd signaal en zijn er schadelijke gevolgen voor het leefmilieu en de levenskwaliteit van de Brusselaars.

Bijgevolg hoopt de MR-fractie dat regering, die de eigenaar van de site is, van Mediapark een duurzaam voorbeeldproject zal kunnen maken, waarin de stedelijke ontwikkeling en de uitstraling van een mediacomplex enerzijds en de bescherming van de biodiversiteit en de natuur in de stad anderzijds harmonieus samengaan.

De heer Geoffroy Coomans de Brachène sluit zich aan bij de vorige opmerkingen en voegt eraan toe dat de commissie het tijdens de afgelopen twee jaar vaak heeft gehad over begrippen zoals stadsbos, kleine natuurgebieden, koelte-eilanden, de doordringbaarheid van de bodems enz. Nu heeft men een uitgelezen kans, want de grond is eigendom van het Gewest. Wij alleen kunnen beslissen om het gebied te behouden. Het zou een mislukking zijn als we deze kans voor de wijkbewoners laten schieten. De wijk wordt al verdicht en we mogen ze niet om zeep helpen met nog meer verdichting.

- Perspective.brussels a été chargé de traduire planologiquement les nouvelles orientations prises par le gouvernement. Or, depuis lors, rien de concret n'a été présenté. Nous attendons toujours la présentation du PAD modifié.
- Seule la zone I, J, K a fait l'objet d'une annonce d'un éventuel changement d'affectation ce qui ne suffirait pas à protéger l'essentiel du petit espace boisé dans son intégralité. La proposition de résolution demande également la préservation de la zone H située à l'extrémité sud-est du site.
- La procédure de révision du PRAS vient récemment d'être enclenchée par le gouvernement. La demande vise à affecter le Bois Georin dans la zone verte dans la prescription graphique du PRAS. Cette demande demeure plus que jamais d'actualité. De cette manière, la prescription littérale particulière n°*bis* du PRAS qui destine la zone verte à la conservation et à la régénération du milieu Natura pourra être appliquée à cette petite forêt urbaine naturelle.

Pour ces raisons, le groupe MR estime utile de soumettre cette proposition de résolution à débat et au vote du parlement.

Le texte prévoit une gestion future du bois par Bruxelles Environnement, le Ministre-Président ayant précisé que : « La piste étudiée pour le Bois Georin est celle d'une prise en charge de l'aménagement du parc par Bruxelles Environnement. ». Cette dernière demande ne devrait dès lors pas poser problème à la majorité.

Depuis le début de la législature, on entend de nombreuses voix visant à créer ici et là des micro-forêts urbaines, des « pocket parcs ». Le groupe MR soutient l'idée de prévoir de nouvelles poches de nature boisée dans la ville mais pense que nous devrions commencer par préserver les rares petits espaces boisés qui demeurent.

Étant donné le contexte actuel, raser une partie conséquente de ce bois serait dommageable tant comme signal que comme impact concret sur l'environnement et la qualité de vie des Bruxellois.

Dès lors, le groupe MR espère que la maîtrise foncière que le gouvernement a sur le site lui permettra de faire de Mediapark un projet durable et exemplaire associant harmonieusement le développement urbain et le rayonnement d'un pôle média d'un côté et la protection de la biodiversité urbaine et de la nature de l'autre.

M. Geoffroy Coomans de Brachène s'associe aux propos tenus et ajoute que depuis deux ans de travaux en commission, les notions de : forêt urbaine, poches de nature, îlots de fraîcheur, éviter l'imperméabilisation de sols, etc. ont été souvent citées. Ici nous avons une opportunité magnifique puisque le terrain appartient à la Région. Nous décidons seuls de préserver cette zone. Ce serait un échec de ne pas saisir cette opportunité pour les personnes du quartier. Ce dernier fait l'objet d'une belle densification et il ne faut pas tout gâcher avec encore plus de densification.

II. Algemene bespreking

De heer Matthias Vanden Borre dankt zijn collega's voor dit voorstel van resolutie waar men moeilijk tegen kan stemmen. Hij is benieuwd naar de argumentatie en de stembinding van de meerderheid. Het is een discussie waar in 50% van de debatten naar werd verwezen: de uitdagingen inzake klimaat, de opwarming, de stedelijke verdichting, het gebrek aan groene ruimten, de toename van verharding, de hitte-eilanden in de stad, enz. Het zijn allemaal discussies die op verschillende wijze werden gevoerd. Er is een consensus om te zeggen dat er een gebrek aan groen is. Tegelijkertijd stelt de spreker vast dat voor een project in zijn buurt (het Donderbos in Laken) nog altijd een intentie bestaat om bestaand kwalitatief groen met een relatief grote oppervlakte te verharden. Men moet consequent zijn aangezien we allemaal hetzelfde denken. We mogen het weinige groen niet verder bedreigen met afbraak en betonning.

N-VA kan zich volledig vinden in de uitgangspunten van de MR-fractie. De heer Vanden Borre vraagt vervolgens aan de leden van de meerderheid of zij weten hoe de regering in deze verder beslist. Het is niet duidelijk of de aangekondigde aanpassing van de regering rekening houdt met wat er gevraagd wordt in het voorstel, namelijk: het behoud van het bos. Is het de ambitie van de regering om het bos te behouden? Hoeveel oppervlakte ervan wordt behouden?

Normaal zou het openbaar onderzoek moeten zijn aangevat eind 2021. Het heeft vertraging opgelopen. Hoe staat het met het openbaar onderzoek? Welke zijn de meest recente evoluties? N-VA staat achter het voorstel en denkt dat het moeilijk zal zijn voor de meerderheid om zich onderuit te murwen.

Mevrouw Fadila Laanan wijst op de grote waardering die ze voor haar collega heeft, maar stelt nogmaals vast dat de MR-fractie zichzelf regelmatig tegenspreekt. Enerzijds erkent de MR-fractie de behoefte aan meer betaalbare woningen van goede kwaliteit en beschouwt ze die behoefte als een van de prioriteiten in haar programma voor de verkiezingen van 2019, namelijk de heraanleg van ongebruikte ruimten om het woningaanbod te vergroten (blz. 83). Anderzijds verandert ze, wanneer de gelegenheid zich voordoet, het geweer van schouder en dient ze voorstellen van resolutie in die ingegeven zijn door lovenswaardige overwegingen, om het bouwen van nieuwe woningen van goede kwaliteit te beletten.

De rol van de politiek bestaat erin het debat naar een hoger niveau te tillen en rekening te houden met het algemeen belang en niet alleen met bepaalde belangen.

Deze resolutie, die vraagt om een groengebied tot stand te brengen, zal *de facto* en *de iure* elke andere functie dan de bescherming van de biodiversiteit uitsluiten.

Voor de PS-fractie bestaat de uitdaging erin de stad op een duurzame en veerkrachtige manier verder uit te bouwen door de nodige plaats te maken voor biodiversiteit en groengebieden.

II. Discussion générale

M. Matthias Vanden Borre remercie ses collègues pour cette proposition, qu'on peut difficilement rejeter. Il a hâte d'entendre l'argumentation de la majorité et de voir comment elle votera. Il s'agit d'une discussion évoquée dans 50 % des débats : les défis climatiques, le réchauffement, la densification urbaine, le manque d'espaces verts, la hausse de la minéralisation, les îlots de chaleur dans la ville, etc. Ce sont autant de discussions menées de différentes façons. On est tous d'accord pour dire qu'on manque d'espaces verts. En même temps, l'orateur constate que dans son quartier (le Donderbos à Laeken), un projet entend toujours minéraliser un espace vert existant d'une superficie relativement importante. Il faut être cohérent, puisqu'on est tous d'accord. On ne peut pas continuer de menacer de démolir et bétonner le peu d'espace vert qu'on a.

La N-VA est entièrement d'accord avec les principes du groupe MR. M. Vanden Borre demande ensuite aux membres de la majorité s'ils savent quelle décision le gouvernement prendra. On ignore si la modification annoncée du gouvernement tiendra compte de ce qui est demandé dans la proposition, à savoir : la conservation du bois. L'ambition du gouvernement est-elle de conserver le bois ? Quelle superficie en sera-t-elle conservée ?

L'enquête publique aurait normalement dû être lancée fin 2021. Elle a pris du retard. Qu'en est-il de l'enquête publique ? Quels sont les derniers développements ? La N-VA soutient la proposition et pense qu'il sera difficile pour la majorité de s'en dépêtrer.

Mme Fadila Laanan rappelle toute l'estime qu'elle porte à son collègue, mais elle constate une fois de plus, que le groupe MR n'en est plus à sa première contradiction. D'un côté, il reconnaît le besoin de davantage de logements de qualité et accessibles et compte ce besoin parmi les priorités dans son programme pour les élections de 2019 à savoir : le réaménagement des espaces inaffectés afin d'élargir l'offre de logements vacants (page 83). Mais d'autre part, lorsque l'occasion se présente, il fait volte-face et dépose des propositions de résolution dictées par des considérations louables en vue d'empêcher la création de nouveaux logements qualitatifs.

Le rôle du politique est d'élever le débat et de prendre en compte l'intérêt général et pas uniquement les intérêts particuliers.

La résolution tendant à créer une zone verte exclura *de facto* et *de iure* toute autre fonction que celle de la protection de la biodiversité.

Pour le groupe PS, l'enjeu est de construire et de développer la ville de manière durable et résiliente en donnant leur place à la biodiversité et aux espaces verts.

Het is geenszins de bedoeling om stedelijke ontwikkeling en biodiversiteit diametraal tegenover elkaar te stellen, zoals de MR-fractie tracht te doen, maar om het bouwen van nieuwe woningen en het behoud van groengebieden met elkaar te verzoenen.

Het voorstel van resolutie vraagt echter om de mogelijkheid om nieuwe woningen te bouwen te schrappen.

De regering heeft geluisterd naar alle stakeholders die zich tijdens het openbaar onderzoek hebben uitgesproken. Ze heeft de moedige beslissing genomen om de peer in twee te snijden door twee prioriteiten die *a priori* tegenstrijdig zijn, met elkaar te verzoenen. De PS-fractie steunt het standpunt van de regering en zal ernaar blijven streven onze stad zo verder uit te bouwen dat ze een antwoord biedt op zowel de klimaat- als de sociale uitdagingen.

Die twee ambities vullen elkaar aan en vormen het cement van deze meerderheid. Om die reden zal haar fractie tegen het voorstel stemmen.

Mevrouw Françoise De Smedt benadrukt eerst dat de situatie sinds de indiening van de tekst is geëvolueerd dankzij het optreden van een groot aantal actoren: de wijkcomités, IEB, het collectief "Bas les PAD", BRAL, ARAU, Natagora enz. Ze zijn erin geslaagd de regering haar standpunt te doen wijzigen om een deel van het bos te beschermen. Haar fractie is van oordeel dat leefmilieu en klimaat niet los gezien mogen worden van sociale overwegingen. Deze bespreking wordt elke keer in stukjes opgesplitst. Het is nuttiger om het hele plan te bekijken en na te gaan wat er op de site behouden zal blijven. Voorts spreekt het voor zich dat er groengebieden behouden moeten blijven. De lockdown heeft een reeks behoeften aan het licht gebracht. Het sociale vraagstuk is een uitdaging die op mondiaal niveau moet worden aangepakt. Het is zeer belangrijk dat het debat over de toekomst van de site wordt voortgezet en dat het openbare karakter ervan behouden blijft. In juni 2021 werd aangekondigd dat 38% van de 1.600 geplande woningen met een sociaal oogmerk zouden zijn. En de rest? Wanneer men het geluk heeft over een openbaar terrein te beschikken, dient de kwestie van het type woningen die er gebouwd worden, van zeer nabij te worden gevolgd. Het voorstel van resolutie spreekt evenwel niet van die garanties. De PTB-fractie dringt aan op een volledige herziening van het RPA met transparantie over de types woningen.

Mevrouw Isabelle Pauthier dankt haar liberale collega's voor het voorstel van resolutie, dat het mogelijk maakt om de stand van zaken op te maken in dit belangrijk dossier, namelijk de ontwikkeling van dit strategisch gebied voor Brussel. Er bestaat een vals dilemma tussen het bouwen van woningen en het behoud van de biodiversiteit.

De commissie heeft het ontwerp van RPA Mediapark meermaals besproken. De Ecolo-fractie heeft de minister-president daarover in november laatstleden vragen gesteld. Hij heeft toen aangekondigd dat het nieuw openbaar onderzoek zou plaatshebben in januari 2022.

Men moet vaststellen dat die termijn niet gehaald wordt, maar dat is niet noodzakelijk een probleem. We wachten op

Il ne s'agit en aucun cas d'opposer le développement urbain et la biodiversité comme tente de le faire le groupe MR, mais de concilier la construction de nouveaux logements et la préservation des espaces verts.

Or, la proposition de résolution demande de supprimer la possibilité de construire de nouveaux logements.

Le gouvernement a écouté l'ensemble des parties prenantes qui se sont exprimées lors de l'enquête publique et a pris la décision courageuse de couper la poire en deux en conciliant deux priorités *a priori* antinomiques. Le groupe PS soutient la position prise par le gouvernement et ne laissera pas se distraire de l'objectif de transformer cette ville pour qu'elle réponde tant aux défis climatiques que sociaux.

Ces deux ambitions se complètent et forment le ciment de cette majorité. Pour cette raison son groupe votera contre.

Mme Françoise De Smedt commence par souligner que depuis le dépôt du texte, la situation a évolué grâce à la mobilisation d'un grand nombre d'acteurs : les comités de quartier, l'IEB, le collectif « Bas les PAD », le BRAL, ARAU, Natagora, etc. Ils ont pu modifier la position du gouvernement pour protéger une partie du bois. Son groupe plaide pour ne pas dissocier les besoins environnementaux et climatiques des considérations sociales. On hache à chaque fois cette discussion. Il est plus utile de revoir l'ensemble du plan et de voir ce qui sera préservé sur ce terrain. Il est du reste évident qu'il faut préserver des espaces verts. Le confinement a fait émerger une série de besoins. La question sociale est un défi à résoudre de manière globale. Il est très important de continuer le débat sur le futur du site et de préserver aussi le caractère public du terrain. En juin 2021, il avait été annoncé 38% de logement à finalité sociale dans les 1.600 logements prévus. Qu'en est-il du reste ? Quand on a la chance d'avoir un terrain public, la question du type de logements produits est particulièrement à suivre. Or, la proposition de résolution ne parle pas de ces garanties. Le groupe PTB plaide pour une refonte complète du PAD avec une transparence sur les types de logements.

Mme Isabelle Pauthier remercie ses collègues libéraux pour cette proposition de résolution qui permet de faire le point sur ce dossier important qu'est le développement de cette zone stratégique pour Bruxelles. Il existe un faux dilemme entre la construction et la préservation de la biodiversité.

Le projet de PAD Mediapark a fait l'objet de nombreux débats au sein de la commission. Le groupe Écolo a interrogé le Ministre-Président à ce sujet en novembre dernier. À cette occasion il a annoncé que la nouvelle enquête publique devrait avoir lieu en janvier 2022.

Force est de constater que ce délai n'est pas respecté, mais ce n'est pas forcément un problème. Nous attendons l'avis de

het advies van de GOC. Perspective zal het project herzien op basis van de adviezen die tijdens het eerste openbaar onderzoek werden uitgebracht en op basis van de beleidskeuzes van de regering.

Men mag echter niet overhaast te werk gaan, want de crisis vereist een grondige herziening van de manier waarop de stad wordt uitgebouwd. Deze crisis creëert kansen op basis van vier factoren.

De instorting van de demografische vooruitzichten. Toen in 2013 het demografisch GBP werd opgesteld en in 2017 het RPA als tool, wilden zij inspelen op de demografische boom die tussen 2007 en 2012 heeft plaatsgevonden. Deze tools waren bedoeld om te voldoen aan een vraag die werd geraamd op 10.000 extra inwoners per jaar. Maar vorig jaar kreeg Brussel er 1.750 inwoners bij. De productie van privéwoningen (particuliere actoren brengen 90% van de geproduceerde woningen op de markt) is voldoende. Wat Brussel nodig heeft is toegankelijke huisvesting. Op de site van het Weststation, waarvoor het ontwerp van RPA onlangs in derde lezing werd goedgekeurd, voorziet het ontwerp in 80% woningen met een sociale bestemming. In het ontwerp van het RPA Mediapark is 38% van de woningen voor sociale doeleinden gepland. Misschien zal het advies van de GOC over versie Ibis dit aspect belichten.

Dan is er de klimaatcrisis. De ontwerpen van RPA werden opgesteld in een tijd dat de milieuproblematiek nog grotendeels onder de radar bleef: hittegolven, droogteperiodes, overstromingen, enz. De klimaatcrisis stelt de stad voor de volgende vragen: behoud van koolstofputten, vermindering van hitte-eilanden, waterbeheer, enz.

De biodiversiteitscrisis: behoud van beschermde soorten en er zijn eikelmuisen in het Geoginbos, maar er staat ook veel op het spel voor het behoud van gewone soorten en bestuivers, aangezien we weten dat in de stad minder bestrijdingsmiddelen worden gebruikt dan op het platteland. Omdat het bos gesloten was voor het publiek en minimaal werd beheerd, werd de biodiversiteit beschermd, en ook met dit aspect moet rekening worden gehouden.

En ten slotte de crisis van de politieke vertegenwoordiging. Het is bekend dat het beheer van de ontwerpen van RPA in het begin van de zittingsperiode geen sinecure was, met name omdat de ontwerpen drie dagen voor de verkiezingen in eerste lezing werden goedgekeurd. De tool van het RPA biedt echter niet alleen een antwoord op de schaalvergroting van de projecten, maar biedt ook ruimte voor overleg. Volgens de ABV moet de regering rekening houden met de standpunten die tijdens de openbare onderzoeken naar voren zijn gebracht, en dat doet zij ook, aangezien verschillende ontwerpen van RPA, waaronder Mediapark, aan een tweede openbaar onderzoek worden onderworpen.

Het project is aanzienlijk geëvolueerd, met name dankzij de mobilisatie van de burgers. Mevrouw Pauthier prijst het werk van de verenigingen en de buurtbewoners op dit gebied.

De Ecolo-fractie is tevreden met de schrapping van de gebouwen I, J en K, hetgeen haar voornaamste verzoek was.

la CRD. Perspective va revoir le projet sur base des avis émis lors de la première enquête publique et des orientations du gouvernement.

Il ne faut pas se précipiter, cependant, car la crise appelle à une profonde révision de la manière de faire la ville. Cette crise crée des opportunités à partir de quatre facteurs.

L'effondrement des perspectives démographiques. Quand le PRAS démographique a été élaboré en 2013, quand l'outil PAD a été mis sur pied en 2017, ils visaient à répondre au boom démographique qui a eu lieu entre 2007 et 2012. Ces outils visaient alors à répondre à une demande qui était évaluée à 10.000 habitants supplémentaires par an. Mais, l'an dernier Bruxelles a gagné 1.750 habitants. La production de logements privés (ce sont les acteurs privés qui mettent sur le marché 90% des logements produits) est suffisante. C'est de logements accessibles dont Bruxelles a besoin. Sur le site de la Gare de l'Ouest, dont le projet de PAD a été approuvé en troisième lecture récemment, le projet prévoit 80% de logements à finalité sociale. Dans le projet de PAD Mediapark, il est prévu 38% de logements à finalité sociale. Peut-être l'avis de la CRD sur la version Ibis mettra-t-il cet aspect en évidence.

Ensuite il y a la crise du Climat. Les projets de PAD ont été élaborés à un moment où les enjeux environnement étaient encore largement sous les radars : canicules, sécheresses, inondations, etc. La crise du climat pose les questions suivantes à la ville : maintien de puits de carbone, réduction des îlots de chaleur, gestion des eaux, etc.

La crise de la biodiversité : préservation des espèces protégées et il y a au Bois Geogin des lérots, mais les enjeux se jouent aussi au niveau de la préservation des espèces communes et des pollinisateurs puisqu'on sait qu'on utilise moins de pesticides en ville que dans les campagnes. Du fait que le bois était fermé au public et géré à minima, la biodiversité y était sanctuarisée, cet aspect doit également être pris en considération.

En il y a la crise de la représentation politique. On sait que la gouvernance des projets de PAD a été acrobatique au début de la législature, en particulier parce que des projets avaient été approuvés en première lecture trois jours avant les élections. Mais l'outil PAD permet à la fois de répondre au changement d'échelle des projets et constitue un espace de délibération. La DPR prévoit que le gouvernement tienne compte des avis émis dans le cadre des enquêtes publiques et ce qu'il fait puisque plusieurs projets de PAD dont Mediapark, sont soumis à une deuxième enquête publique.

Le projet a fortement évolué, notamment grâce à la mobilisation citoyenne. Mme Pauthier salue le travail des associations et riverains sur ce dossier.

Le groupe Ecolo est satisfait de la suppression des immeubles I, J et K, c'était sa demande principale. Cette

Dankzij deze beslissing kan een groter deel van Georubinbos worden gevrijwaard, rekening houdend met het feit dat de site gelegen is in een zone waar volgens het Natuurplan te weinig groene ruimten zijn, en met het belang van de kwesties in verband met biodiversiteit en ecosysteemdiensten en het klimaat.

De Ecolo-fractie heeft dit tot een prioriteit gemaakt in het kader van de interne besprekingen van de meerderheid. Het op 17 juni 2021 bereikte compromis hield in dat de omvang van de groene ruimte zou worden vergroot van 8 tot 14 hectare.

De gebieden die in het ontwerp van RPA als groene ruimten worden omschreven, met uitzondering van het Georubinbos, zouden werkelijk groene ruimten moeten zijn en niet voornamelijk gemineraliseerde ruimten of ruimten op tegels, aangezien de zorg om het behoud van ondergrondse parkings sterk aanwezig was in de eerste versie van het ontwerp, maar waarschijnlijk ook moet worden gerelativeerd in het licht van de hedendaagse uitdagingen.

Wat de stedelijke ontwikkeling betreft, is het ook van belang de bestaande situatie te vergelijken met de verwachte situatie. In dit geval is het bos momenteel aan het zicht onttrokken en niet toegankelijk voor het publiek; het ontwerp wil het openstellen voor de buurt en er een ruimte voor ontspanning en contemplatie van maken.

Bovendien is de procedure voor de herziening van het GBP erop gericht het groene netwerk in het hele gebied structureel te versterken om de verbinding van woongebieden te verzekeren, en alle stadsprojecten zullen in het licht van deze doelstelling moeten worden onderzocht.

Mevrouw Pauthier wijst erop dat het belangrijk is dat dit burgeraadplegingsproces in acht wordt genomen. In de pers hebben sommigen een "schijnoverleg" aan de kaak gesteld. Wat zouden zij zeggen als de plannen, teksten en adviezen van de instanties niet openbaar zouden zijn en niet zouden worden bekendgemaakt? Het RPA bevat een regelgevend onderdeel dat het mogelijk maakt af te wijken van democratisch opgestelde plannen, hetgeen vragen oproept, maar het vormt ook een ruimte voor onderhandelingen over deze verzoeken om afwijkingen, een onderhandelingshefboom waarbinnen de belanghebbenden zich kunnen uitspreken. Perspective.brussels organiseert geen openbare onderzoeken om de problemen te verdoezelen, maar om de projecten te verbeteren.

De Brusselaars zijn van plan over het stadsproject te beraadslagen

Aangezien het Georubinbos, in de nieuwe door de regering voorgelegde versie, nu grotendeels beschermd is en het wenselijk is de nieuwe versie van het project af te wachten, heeft de resolutie geen bestaansreden.

In het kader van de herziening van het GBP werd een openbare raadpleging gehouden en werd alle gemeenten verzocht hun verzoeken in te dienen. Het vooruitzicht om het groene netwerk te versterken en te zorgen voor de verbinding van ruimten die het behoud van de biodiversiteit mogelijk

décision permet de sauvegarder une plus grande partie du bois Georubin, compte tenu du fait que le site est situé en zone de carence en espaces verts du Plan Nature, ainsi que de l'importance des enjeux liés à la biodiversité et aux services écosystémiques et climatiques

Le groupe Écolo en a fait une priorité dans le cadre des discussions internes à la majorité. Le compromis décidé le 17 juin 2021 a été d'augmenter la taille de l'espace vert qui passe donc de 8 à 14 hectares.

Les espaces qualifiés d'espaces verts dans le projet de PAD, en dehors du Bois Georubin, doivent en être réellement et pas des espaces essentiellement minéralisés ou sur dalle puisque la préoccupation de maintenir des parkings souterrains était forte dans la première version du projet, mais devra probablement être relativisée également au vu des enjeux contemporains.

En matière d'aménagement urbain, il convient également de veiller à la comparaison entre la situation existante et la situation projetée. En l'occurrence, le bois est actuellement caché aux yeux et n'est pas accessible au public, le projet prévoit de l'ouvrir sur le quartier et d'en faire un espace de détente et de contemplation.

Par ailleurs, la procédure de révision du PRAS vise à renforcer structurellement, sur l'ensemble du territoire, le maillage vert afin d'assurer la connexion des habitats et l'ensemble des projets urbains devra être examiné à l'aune de cet objectif.

Mme Pauthier attire l'attention sur l'importance du respect de ce processus de consultation citoyenne. On a vu dans la presse certains dénoncer un "simulacre de concertation". Que diraient-ils si les plans, les textes et les avis des instances n'étaient pas publics et publicisés? Le PAD comprend un volet réglementaire qui permet de déroger aux plans démocratiquement élaborés, ce qui pose question, mais il constitue également un espace de négociation de ces demandes de dérogations, un levier de négociation dans le cadre duquel les parties prenantes peuvent s'exprimer. Perspective.brussels n'organise pas des enquêtes publiques pour faire paraître des enjeux, mais pour améliorer les projets.

Les Bruxellois entendent délibérer du projet de ville

Considérant que le Bois Georubin, dans la nouvelle mouture présentée par le gouvernement est désormais largement protégé et qu'il convient d'attendre la nouvelle mouture du projet, la résolution n'a pas lieu d'être.

Dans le cadre du processus de révision du PRAS, une consultation publique a été ouverte une demande a été faite à l'ensemble de communes de faire remonter leurs demandes. La perspective de renforcer le maillage vert et d'assurer la

maken, is opgenomen in het besluit betreffende de planning van het GBP.

Het gaat de goede kant op: de kans die de gezondheids crisis biedt en de verbanden die daardoor kunnen worden gelegd tussen de pandemie, het milieu, de klimaat- en biodiversiteitsproblematiek en het globalere stadsproject en de behoefte aan toegankelijke huisvesting vormen een denkoefening die door perspective.brussels wordt bespoedigd in het kader van het nieuwe GBP dat opnieuw aan het openbaar onderzoek zal worden onderworpen. Het democratisch proces zal zich bezighouden met de huidige problemen en niet met het voorstel van resolutie.

Daarom zal de Ecolo-fractie niet voor dit voorstel van resolutie stemmen.

Mevrouw Soetkin Hoessen sluit volmondig aan bij vorige spreekster maar heeft toch nog een aantal bedenkingen. Zij dankt de auteurs voor de neerlegging van de tekst maar onderstreept dat deze gedeeltelijk ingehaald is door de feiten aangezien de Brusselse regering in juni 2021 (na de resolutie) een nieuwe versie van het RPA heeft goedgekeurd waardoor de groene zone wordt vergroot door drie bouwzones in het zuidoosten van de site te schrappen. We hebben inderdaad nog geen zicht op de details van het RPA maar men vindt reeds een aantal veranderingen terug op de site van perspective.brussels.

Er is daar sprake van een nieuw openbaar stadspark dat zal worden aangelegd ten behoeve van de hele Reyerswijk. Het oorspronkelijk park van 8 ha zal worden uitgebreid met 1,5 ha door drie bouwzones te schrappen en het bestaande bos verder te behouden. Dat zal gepaard gaan met een nieuw openbaar onderzoek. Buurtbewoners en verenigingen zullen hun mening kunnen geven. Mevrouw Hoessen kijkt uit naar de resultaten van dit proces waarna de regering eventueel nog aanpassingen zal kunnen doorvoeren. Groen zal het voorstel niet steunen.

Mevrouw Marie Nagy bedankt de MR-fractie voor de indiening van deze tekst, die het mogelijk maakt na te gaan hoe het staat met de voortgang van het RPA Mediapark. Zij deelt de mening dat de datum waarop deze tekst is ingediend, het niet mogelijk maakt de positieve ontwikkelingen in het dossier in aanmerking te nemen. Zelf heeft zij niet gewacht om over klimaatverandering na te denken en oplossingen voor te stellen. Ze zijn bekend: de compacte stad, niet de suburbanisatie van de stad en de uittocht uit de steden. De compacte stad wil de hoeveelheid bebouwing op de grond verminderen, met de nadruk op doorlaatbaarheid, biodiversiteit en de kwaliteit van de ruimten.

Deze optie heeft een zekere rijpheid bereikt bij het uitwerken van de voorstellen, met name dankzij een sterke verbintenis die DéFi in de ABV heeft gesteund. Er wordt rekening gehouden met de standpunten die tijdens de openbare onderzoeken naar voren zijn gebracht. Het is goed bestuur in een praktische dialectiek die beantwoordt aan de problemen van de gemeente Schaarbeek, de GOC, de inwoners, de omwonenden, maar ook het project Mediacité. Dit deel van het grondgebied betreft de media, opleiding,

connexion des espaces qui permettent le maintien de la biodiversité est inscrit dans l'arrêté de prévision du PRAS.

Les choses vont dans le bon sens : l'opportunité créée par la crise sanitaire et par les liens qu'elle a permis de comprendre entre la pandémie l'environnement, les enjeux climat et de biodiversité et le projet de ville plus global et le besoin de logements accessibles forment une réflexion qui est précipitée par perspective.brussels dans le cadre du nouveau PAD qui sera soumis à nouveau à l'enquête publique. Le processus démocratique répondra aux préoccupations actuelles et non la proposition de résolution.

Dès lors le groupe Écolo ne votera pas cette proposition de résolution.

Mme Soetkin Hoessen rejoint pleinement l'intervenante précédente, mais elle a encore quelques réserves. Elle remercie les auteurs d'avoir déposé ce texte, mais elle souligne qu'il a partiellement été rattrapé par les événements, étant donné qu'en juin 2021 (après la résolution), le gouvernement bruxellois a approuvé une nouvelle version du PAD qui agrandit la zone verte en supprimant trois zones constructibles dans le sud-est du site. On n'a, effectivement, pas encore connaissance des détails du PAD, mais un certain nombre de modifications figurent déjà sur le site de perspective.brussels.

Il y est question de l'aménagement d'un nouveau parc urbain au profit de tout le quartier Reyers. Le parc initial de 8 ha sera agrandi de 1,5 ha en supprimant trois zones constructibles et en préservant davantage la zone boisée existante. Il y aura dans la foulée une nouvelle enquête publique. Les riverains et les associations pourront donner leur avis. Mme Hoessen attend avec impatience les résultats de ce processus, au terme duquel le gouvernement pourra encore procéder à d'éventuels ajustements. Groen ne soutiendra pas la proposition.

Mme Marie Nagy remercie le groupe MR d'avoir déposé ce texte qui permet de faire le point sur l'état d'avancement du PAD Mediapark. L'intervenante partage le point de vue que la date de dépôt de ce texte ne permet pas de prendre en considération les évolutions positives du dossier. Elle-même n'a pas attendu pour réfléchir au changement climatique et pour proposer des solutions. Elles sont connues : c'est la ville compacte et non la suburbanisation de la ville et le départ des villes. La ville compacte vise à réduire l'emprise des constructions sur le sol avec une réflexion sur la perméabilité, la biodiversité et la qualité des espaces.

Cette option est arrivée à une certaine maturité dans la conception des propositions grâce notamment à un engagement fort que DéFi a soutenu dans la DPG. Elle prend en considération les avis émis durant les enquêtes publiques. C'est la bonne gouvernance dans une dialectique pratique qui répond aux enjeux de la commune de Schaarbeek, la CRD, les habitants, les riverains, mais aussi le projet Mediacité. Cette partie du territoire concerne les médias, les formations, la VRT, la RTBF, BX 1, etc. Il s'agit de reconstruire dans un morceau de ville quelque chose de positif.

VRT, RTBF, BX 1, enz. Het gaat erom weer iets positiefs op te bouwen in een stuk van de stad.

Voor het RPA in kwestie werden de omwonenden gehoord door de gemeente Schaarbeek en door het Gewest. Belangrijke wijzigingen werden aangebracht. Dit RPA zal opnieuw ter hand worden genomen en opnieuw worden voorgesteld voor openbaar onderzoek. Wij moeten toegeven dat dit de erkenning is van een vorm van democratisch werk samen met de verenigings-, gemeente- en beroepsomgeving die uitzonderlijk is!

De informatie gaat in de goede richting. Dit is te danken aan de krachten die de gewestelijke en gemeentelijke meerderheid vormen. Er zal niet meer worden gebouwd op de blokken I, J en K en over blok H is een denkoefening aan de gang over een laatste belangrijke vermindering van de bebouwbare oppervlakken, waarbij wordt ingespeeld op de denkoefening over de compacte stad met de behoefte aan bijvoorbeeld crèches, scholen en woningen

Volgens het BISA is er een structureel tekort in het woningaanbod: woningen worden steeds duurder, volgens het voor de hand liggende principe dat wat schaars is, duur is. Als we de woningen niet opnieuw op de markt brengen voor alle categorieën, ook voor minst bedeeden en de middenklasse die in Brussel moet blijven, zullen we niet slagen.

Er is een nieuwe en positieve benadering van wat door het RPA op een pragmatische manier wordt voorgesteld met betrekking tot een stad die ontwikkeling biedt voor zijn media-activiteiten en het leven in de stad. Dit alles met oog voor duurzamer gebruik van de beschikbare ruimte en de kwaliteit van die ruimte.

Later zal er nog een gelegenheid zijn om zich uit te spreken tijdens het openbaar onderzoek, dat deel uitmaakt van heel de bestaande stedelijke democratie.

Een nieuw voorstel ligt op tafel, waarin al rekening wordt gehouden. Er wordt reeds rekening gehouden met het eerste openbaar onderzoek. DéFI steunt het voorstel van resolutie niet, dat niet volledig in overeenstemming is met deze mogelijkheid in het RPA, dat de stad biedt wat ze nodig heeft, maar in een veel duurzamer en compacter ontwerp en met een beter gebruik van hulpbronnen, bodem, groene ruimten en biodiversiteit.

Mevrouw Hilde Sabbe verwijst naar de vele dingen die reeds werden gezegd waar haar fractie zich bij aansluit.

Mevrouw Céline Fremault merkt op dat de discussie gaat over de verschillende evenwichten die de RPA's moeten bieden. Dat komt vaak aan de orde bij de werkzaamheden van de commissie, met name voor het Josaphat-braakland. Zij bedankt de MR-fractie voor het indienen van de tekst. Mevrouw Fremault meent dat wij ons op een bijzonder moment bevinden als gevolg van problemen met het tijdschema om een standpunt in te nemen met voldoende relevante informatie over de tekst.

De configuratie wil dat de regering op 17 juni 2021 in eerste lezing de wijzigingen heeft goedgekeurd die in het

Pour le PAD en question, les riverains ont été entendus par la commune de Schaerbeek et par la Région. Des modifications importantes sont intervenues. On reprendra ce PAD et il sera proposé à nouveau à l'enquête publique. Il faut reconnaître que c'est la reconnaissance d'une forme de travail démocratique en lien avec le milieu associatif, communal et professionnel qui est exceptionnelle !

Les informations vont dans le bon sens. Cela tient aux forces qui composent la majorité régionale et communale. Il n'y aura plus de construction sur les îlots I, J et K et une réflexion autour de l'îlot H est en cours avec une diminution finale importante des surfaces constructibles en répondant toutefois à la réflexion sur la ville compacte avec le besoin en crèches, écoles et logements par exemple.

L'offre en logements est en déficit structurel selon l'IBSA : le logement est de plus en plus cher selon le principe évident que ce qui est rare est cher. Si l'on ne remet pas des logements sur le marché pour toutes les catégories y compris pour les plus démunies et pour la classe moyenne qui doit rester à Bruxelles, on n'y arrivera pas.

Il y a une approche nouvelle et positive de ce qui est proposé par le PAD de manière pragmatique par rapport à une ville qui offre du développement pour ses activités de type média et le vivre en ville. Tout cela dans une utilisation plus durable de la ressource espace et la qualité de cet espace.

Plus tard, il y aura encore occasion de s'exprimer lors de l'enquête publique qui fait partie de toute la démocratie urbaine existante.

Une nouvelle proposition est sur la table. Elle tient compte déjà de la première enquête publique. DéFI ne soutient pas la proposition de résolution qui n'est pas totalement en phase avec cette possibilité reprise dans le PAD qui offre à la Ville ce dont elle a besoin, mais dans une conception beaucoup plus durable et compacte et utilisant mieux les ressources, le sol, les espaces verts et la biodiversité.

Mme Hilde Sabbe se réfère aux nombreuses choses déjà dites, auxquelles son groupe se rallie.

Mme Céline Fremault constate que la discussion menée est celle sur les différents équilibres que doivent connaître les PAD. La discussion revient souvent dans les travaux de la commission notamment pour la friche Josaphat. L'intervenante remercie le groupe MR pour le dépôt du texte. Mme Fremault pense que nous sommes à un moment particulier lié à une difficulté de calendrier pour se positionner avec des informations assez pertinentes sur le texte.

La configuration veut que le 17 juin 2021, le gouvernement ait approuvé en première lecture des

ontwikkelingsproject moeten worden aangebracht naar aanleiding van het openbaar onderzoek van 2019 en de adviezen van de gemeente en de instanties.

Er is een toename van het aandeel openbare ruimten en een afname van de bouwdichtheid voor de begrippen afmetingen en dichtheid in het nieuwe project.

Het gewijzigde project werd aan een openbaar onderzoek onderworpen. De regering heeft perspective.brussels de opdracht gegeven tot een reeks wijzigingen om een stadspark aan te leggen, wat verder gaat dan het voorstel van resolutie. Dit is ten voordele van de hele Reyerswijk. Het oorspronkelijke park van 8 ha zal met nog eens 1,5 ha worden uitgebreid door 3 bouwzones uit het zuidoosten van het plan te schrappen. De bouw van toegankelijke woningen wordt voortgezet. We kunnen geen discours hebben dat varieert naargelang de commissies!

Het aantal gezinnen dat op een woning wacht, is de afgelopen twee jaar explosief gestegen en de maatregelen zijn ontoereikend. Er werd dus beslist om de dichtheid van de site met 400 woningen te verminderen. Het doel van de indieners van het voorstel van resolutie is niet om zich radicaal te verzetten tegen de bouw van woningen, maar om een evenwicht te vinden in het licht van relevante contextuele elementen.

Waar moet de cursor worden geplaatst? Het park is uitgebreid en zal voor iedereen toegankelijk worden gemaakt. In het RPA wordt een groter deel van de beboste zone behouden en wordt het aantal woningen verminderd. De vraag is het advies van de GOC. Dat is ter sprake gekomen en wordt verwacht tegen eind januari 2022. Het zal zeer interessant zijn, want het zal zich uitspreken over de wijzigingen van de regering aan het plan. Mevrouw Fremault herinnert aan haar inzet voor milieukwesties en zegt dat de GBV er is. De vraag is welke soort woningen in deze wijzigingen van het plan werden geschrapt. Mevrouw Fremault betreurt op dit ogenblik een gebrek aan elementen om zich uit te spreken over dit voorstel.

Daarom zal het cdH zich in dit stadium van stemming onthouden. Het betreurt echter dat het niet over elementen beschikt om zich een oordeel over de tekst te vormen. Mevrouw Fremault stelt voor de verdere bespreking van de tekst op te schorten tot het advies van de GOC.

De heer Gaëtan Van Goidsenhoven antwoordt aan mevrouw Laanan, die niet met meel in de mond heeft gepraat over de prioriteiten van haar partij, dat de MR-fractie voorstander is van de bouw van woningen op de site evenals op enkele beboste percelen, namelijk zone J, F. Zijn fractie is bereid een toegeving te doen. Dit bewijst dat zijn fractie een evenwicht heeft gezocht dat de natuur en de biodiversiteit niet teveel kost. Het voorstel is helemaal niet demagogisch. Het gaat er niet om te zeggen: "Laten we niets bouwen en de mensen laten denken dat er geen behoefte is in de stad." De volksvertegenwoordiger stelt een beperkt belang voor de biodiversiteit vast, want hij heeft nooit willen uitsluiten dat er zelfs in aanzienlijke mate op het terrein wordt gebouwd.

modifications à apporter au projet d'aménagement en réponse à l'enquête publique de 2019 et des avis de la commune et des instances.

On constate une augmentation de la part des espaces publics et la diminution de la densité bâtie pour les notions de gabarit et de densité dans le nouveau projet.

Le projet amendé a été soumis à enquête publique. Le gouvernement a chargé perspective.brussels d'une série de modifications pour aménager un parc urbain, ce qui va au-delà de la proposition de résolution. Cela est au profit de tout le quartier Reyers. Le parc de 8 ha initial sera encore agrandi de 1,5 ha en supprimant 3 zones constructibles du sud-est du plan. La construction en logements accessibles est poursuivie. On ne peut pas avoir un discours qui varie en fonction des commissions !

Le nombre de ménages en attente d'un logement a explosé depuis deux ans et les mesures sont insuffisantes. Une diminution de 400 logements sur le site pour être moins dense est donc décidée. L'objectif des auteurs de la proposition de résolution n'est pas de s'opposer radicalement à la construction de logements, mais de trouver un équilibre à la lumière d'éléments contextuels pertinents.

Où mettre le curseur ? Le parc a été augmenté et il sera rendu accessible à tous. Le PAD préserve davantage la zone boisée et diminue le nombre de logements. Ce qui pose question, c'est l'avis de la CRD. Cela a été évoqué et il est attendu fin janvier 2022. Il sera très intéressant, car il s'exprimera sur les amendements du gouvernement au plan. Mme Fremault rappelle son attachement aux questions environnementales et indique que la DPR est là. La question est de savoir quel type de logement on a supprimé dans ces amendements au plan. Mme Fremault regrette pour l'heure un manque d'éléments pour se prononcer sur cette proposition.

C'est pourquoi le cdH, à ce stade, s'abstiendra. Il regrette pourtant de ne pas avoir des éléments pour se former une opinion sur le texte. Mme Fremault propose de suspendre la suite de l'examen du texte jusqu'à l'avis de la CRD.

M. Gaëtan Van Goidsenhoven répond à Mme Laanan qui s'est exprimée sans langue de bois par rapport aux priorités de son parti que le groupe MR est favorable à la construction de logements sur le site de même que sur quelques parcelles boisées à savoir la zone J, F. Son groupe est prêt à faire une concession. Cela prouve que son groupe a cherché un équilibre pas trop coûteux à l'égard de la nature et de la biodiversité. La proposition n'est aucunement demagogique. Il ne s'agit pas de dire : « Ne construisons rien et laissons croire qu'il n'y a pas de besoins dans la ville. ». Le député note un intérêt limité pour la biodiversité, car il n'a jamais voulu exclure de construire même de manière conséquente sur le site.

Een deel van het bos met de grond gelijkmaken is geen dilemma, maar een overwinning van de dichtheid op de natuur. Aan mevrouw Pauthier, die zegt dat men van 8 naar 14 hectare gaat, antwoordt hij dat het, zoals gebruikelijk, om een reeks verharde ruimten zou gaan en niet om echte natuurpercelen.

Mevrouw Pauthier vermeldt het komende advies van de GOC. In het eerste advies wordt echter opgemerkt: "de rijke biodiversiteit, met name op de omliggende hellingen, maakt de site tot een gebied van gewestelijk belang." Alle adviezen van de instanties wijzen in dezelfde richting. Bij de huidige planning zou het behoud van de biodiversiteit in situ niet mogelijk zijn, zodat de biodiversiteitsdoelstellingen van het RPA niet zouden kunnen worden gehaald. Deze mening werd gedeeld door de verschillende actoren, waaronder de BMA, die in de pers in mei 2021 zei dat het project te dichtbebouwd was met het oog op de klimaatnoodsituatie, waarvan we ons tien jaar geleden nog niet zo bewust waren, en die aanpassingen van grote stadsprojecten vereist. De directeur van de afdeling territoriale strategie van perspective.brussels erkende van zijn kant dat bij de planning meer rekening moest worden gehouden met biodiversiteit door de lopende ontwerpen van RPA systematisch te herzien.

Aan mevrouw Nagy antwoordt de spreker dat hij kan erkennen dat de regering een gebaar heeft gemaakt. Aan de goede trouw van de heer Van Goidsenhoven kan niet worden getwijfeld, aangezien hij zich in deze zin in de pers heeft uitgelaten. Maar wat zijn de garanties voor zone H? Daarom wordt in de tekst verzocht om een duidelijk parlementair standpunt met een evenwichtig project voor een bestemming die het bos beschermt. Volgens sommigen is het dringend noodzakelijk om te wachten.

Volgens een studie van de universiteit van Amsterdam is tussen 2003-2016 14% van de groene ruimte in het BHG verdwenen. Voor 2022 geeft dat geëxtrapolerd 20%. Het is hoog tijd om duidelijke signalen te geven voor onze stad en voor de plaats van de natuur in onze stad. Naarmate de tijd verstrijkt, zullen we meer spijt hebben dan verwezenlijkingen.

De heer Geoffroy Coomans de Brachène is het daarmee eens en voegt eraan toe dat hij de term "stadsbossen" had gebruikt. Mevrouw Pauthier merkt op dat er met name een gebrek aan groene ruimte zou zijn in het gebied.

De spreker had het over natuurpercelen, koelte-eilanden, waterondoorlatendheid, waterbeheer en de verharding van deze ruimte, en deze termen zijn door de meerderheid overgenomen. Er doet zich een kans voor. Mevrouw Laanan leest echter ook de politieke programma's van de MR aandachtig. Er zijn echter geen tegenstrijdigheden. Er wordt verzocht de rest van de site op een redelijke manier te verdichten en niet door middel van 10 torens van 12 verdiepingen. Er is een tegenstelling tussen de woorden en daden van de meerderheid. De heer Coomans de Brachène denkt aan het verenigingsleven (ARAU) en bedenkt dat het voor mevrouw Pauthier niet gemakkelijk is om naar de kant van de politiek en de meerderheid over te stappen. Het antwoord is dat de "grote" uitdaging de twee graden Celsius

Raser une partie du bois n'est pas un dilemme, mais une victoire de la densité sur la nature. À Mme Pauthier qui indique que l'on passe de 8 à 14 ha, il répond que, comme d'habitude, il s'agira d'une série d'espaces minéralisés et non de vraies poches de la nature.

Mme Pauthier mentionne l'avis prochain de la CDR. Or le premier avis note que : « la grande richesse de la biodiversité particulièrement dans les talus qui l'entourent confère au site un intérêt d'importance régionale pour sa biodiversité. ». Tous les avis des instances vont dans le même sens. La planification actuelle ne permettrait pas de conserver la biodiversité sur place de telle manière que les objectifs du PAD en la matière ne pourraient pas être accomplis. Cette opinion a été partagée par les différents acteurs dont le BMA qui dans la presse en mai 2021, disait que : « le projet était trop dense au regard de l'urgence climatique dont nous n'étions pas aussi conscients il y a 10 ans ce qui nécessite d'ajuster les grands projets urbains. ». Le directeur du département de la stratégie territoriale de perspective.brussels a reconnu quant à lui qu'il fallait plus prendre en compte la biodiversité dans les travaux de planification en revoyant systématiquement aux projets de PAD actuels.

À Mme Nagy, l'intervenant répond qu'il peut reconnaître qu'un geste a été fait par le gouvernement. La bonne foi de M. Van Goidsenhoven ne peut pas être mise en doute puisqu'il s'est exprimé dans ce sens dans la presse. Quelles sont pourtant les garanties pour la zone H ? Pour cette raison le texte demande une position parlementaire claire avec un projet équilibré visant une affectation protectrice pour le bois. Il est urgent d'attendre selon certains.

Entre 2003-2016, selon une étude de l'université d'Amsterdam 14% de l'espace vert a disparu en RBC. Pour 2022, en extrapolation cela donne 20%. Il est grand temps de donner des signaux clairs pour notre ville et pour la place de la nature dans notre ville. Avec le temps qui passe, nous aurons davantage de regrets que de réalisations.

M. Geoffroy Coomans de Brachène se rallie à ce propos et ajoute qu'il avait évoqué le terme de « forêts urbaines ». Mme Pauthier évoque qu'il serait notamment question de déficit d'espace vert dans la zone.

L'intervenant a parlé de poches de nature, d'îlots de fraîcheur, d'imperméabilisation, de gestion des eaux, de minéralisation de cet espace et ces termes sont repris par la majorité. Une opportunité se présente. Cependant, de son côté, Mme Laanan se prend à lire attentivement les programmes politiques du MR. Il n'existe pas de contradictions pour autant. Il est demandé que le reste du site puisse être densifié raisonnablement et pas au moyen de 10 tours de 12 étages. La contradiction existe bien entre les paroles et les actes de la majorité. M. Coomans de Brachène a une pensée pour le monde associatif (ARAU) et il se dit qu'il n'est pas facile pour Mme Pauthier de passer du côté de la politique et de la majorité. On répond que l'enjeu « majeur » ce sont les deux degrés Celsius. Pourquoi ne pas

is. Waarom beschermen we dit koelte-eiland niet? Er is een echte tegenstrijdigheid.

De buurtbewoners bedanken is één ding. Doen zij het alleen?

Hij is verheugd over het nieuwe openbare onderzoek en het nieuwe advies van de GOC. De realiteit is dat we weten wat de problemen zijn. De buurtbewoners blijven het zeggen. Sommige volksvertegenwoordigers van de meerderheid spreken van een tekort van 3.000 woningen per jaar, anderen geven aan dat er elk jaar slechts 1.700 Brusselaars bij zouden komen. Wie heeft gelijk? Is het nog steeds nodig om de hele site te verdichten, aangezien er duidelijk veel woningen op deze site zullen komen.

Hoe kunnen we de daad bij het woord voegen? Zonder de bladzijden van elkaars politieke programma's te citeren, lijkt het een kloof die moeilijk te overbruggen is.

Aangezien ze is aangesproken, antwoordt **mevrouw Isabelle Pauthier** aan de heer Coomans de Brachène dat zij inderdaad 25 jaar bij het ARAU heeft gewerkt. Het is een vereniging die werd opgericht als reactie op de stadsvlucht en die tot doel heeft de beslissingen inzake stadsplanning te democratiseren en het vermogen om in de stad te leven te versterken.

Vandaag doet zij bij Ecolo niets anders dan werken aan de democratisering en de versterking van het leven in deze stad in goede omstandigheden. Als de levenskwaliteit verslechtert, zal de uittocht doorgaan. We mogen niet verstrikt raken in valse dilemma's. De verdichting en de stadsuitbreiding gaan door. De uitdaging bestaat erin rekening te houden met de nieuwe elementen: de instorting van de bevolkingsgroei, de klimaatcrisis, de biodiversiteitscrisis en de crisis van de politieke vertegenwoordiging. De verenigingssector deelt deze bezorgdheden. De stem van het ARAU, die de heer Coomans met verve laat horen, heeft begin december 2021 een studiedag georganiseerd onder de titel "De stad zonder braakland" (La ville s'en friche) om te zeggen dat de stedelijke ontwikkeling anders moet worden bekeken. Dit is de gevolgde lijn die mevrouw Nagy aanhaalt, namelijk die van de compacte stad die mensen in staat stelt in goede omstandigheden in de stad te blijven wonen. Het is vrij duidelijk dat de spreker zich blijft inzetten.

Mevrouw Céline Fremault stelt voor de tekst op te schorten in afwachting van het advies van de GOC.

De heer Gaëtan Van Goidsenhoven verwijst naar de standpunten van de meerderheid en betwijfelt of de meerderheid na lezing van het advies bereid zou zijn haar standpunt te wijzigen. Als het de bedoeling is dezelfde conclusies te handhaven, heeft het geen zin de stemming uit te stellen. Bovendien staat niets ons in de weg om na het advies van de GOC op het onderwerp terug te komen.

Mevrouw Isabelle Pauthier preciseert dat het proces van herziening van het GBP, waarvoor de gemeenten en de Brusselaars elkaar hebben geraadpleegd, het mogelijk zal maken om rekening te houden met deze uitdaging om de sites met een hoge biologische waarde in stand te houden en om

protéger cet îlot de fraîcheur? Il y a une véritable contradiction.

Remercier les riverains est une chose. Le font-ils de leur côté ?

Il se réjouit de la nouvelle enquête publique et du nouvel avis de la CRD. La réalité est que l'on sait quels sont les problèmes. Les riverains n'arrêtent pas de le dire. Certains députés de la majorité parlent d'un déficit de 3.000 logements par an, d'autres indiquent qu'il n'y aurait que 1.700 Bruxellois en plus chaque année. Qui dit vrai ? Faut-il encore densifier l'entièreté du site, car on va clairement offrir de nombreux logements sur ce site.

Comment passer de la parole aux actes ? Sans pour autant citer les pages des programmes politiques des uns et des autres, il semble que ce soit un gouffre difficile à combler.

Étant interpellée, **Mme Isabelle Pauthier** répond à M. Coomans de Brachène qu'effectivement elle a travaillé 25 ans à l'ARAU. C'est une association qui a été fondée en réaction à l'exode urbain et qui vise la démocratisation des décisions en urbanisme et le renforcement de la capacité à vivre en ville.

Elle ne fait rien d'autre aujourd'hui au sein d'Ecolo que de travailler à la démocratisation et au renforcement à vivre dans cette ville dans de bonnes conditions. Si la qualité de vie se dégrade, l'exode va continuer. Il ne faut pas s'enfermer dans de faux dilemmes. La densification et l'étalement urbain continuent. Tout l'enjeu c'est de prendre en considération les éléments nouveaux : l'effondrement du boom démographique, la crise du climat, la crise de la biodiversité et la crise de la représentation politique. Le secteur associatif partage ces inquiétudes. La voix de l'ARAU que M. Coomans relaie avec assiduité a organisé début décembre 2021 une journée d'étude intitulée « La ville s'en friche » pour dire qu'il faut considérer autrement le développement urbain. C'est la ligne suivie citée par Mme Nagy qui est celle de la ville compacte qui permet aux gens de rester vivre en ville dans de bonnes conditions. La continuité des engagements dans le chef de l'intervenante est plutôt flagrante.

Mme Céline Fremault propose de suspendre le texte en attendant l'avis de la CRD.

M. Gaëtan Van Goidsenhoven renvoie aux positions exprimées par la majorité et doute que celle-ci soit disposée après la lecture dudit avis de bouleverser sa position. Si c'est pour maintenir les mêmes conclusions, cela n'a pas de sens de différer le vote. D'ailleurs, rien n'empêche de revenir sur le sujet après l'avis de la CRD.

Mme Isabelle Pauthier précise que c'est le processus de la révision du PRAS pour lequel les communes et les Bruxellois se sont concertés qui permettra de prendre en considération cet enjeu de préserver les sites de haute valeur biologique et de renforcer le maillage vert structurellement et

het groene netwerk op het hele grondgebied structureel en op reglementaire wijze te versterken. Het debat is relevant, en het is open dankzij de RPA's.

III. Bespreking van de consideransen, van het verzoekend gedeelte en stemmingen

Aangezien de consideransen en de streepjes van het verzoekend gedeelte geen commentaar uitlokken, stelt de voorzitter voor onmiddellijk over te gaan tot de stemming over het geheel van het voorstel van resolutie.

IV. Stemming over het geheel van het voorstel van resolutie

Het voorstel van resolutie wordt in zijn geheel verworpen met 9 stemmen tegen 3, bij 3 onthoudingen.

Vertrouwen wordt geschonken aan de rapporteur voor het opstellen van het verslag.

De Rapporteur

Isabelle PAUTHIER

De Voorzitter

Isabelle EMMERY

de manière réglementaire sur l'ensemble du territoire. Le débat est pertinent, il est ouvert grâce aux PAD.

III. Discussion des considérants, du dispositif et votes

Les considérants et les tirets du dispositif n'appelant aucun commentaire, la Présidente propose de passer directement au vote de l'ensemble de la proposition de résolution.

IV. Vote sur l'ensemble de la proposition de résolution

La proposition de résolution, dans son ensemble, est rejetée par 9 voix contre 3 et 3 abstentions.

Confiance est faite à la rapporteuse pour la rédaction du rapport.

La Rapporteuse

Isabelle PAUTHIER

La Présidente

Isabelle EMMERY